

CZĘŚĆ OSTATNIA: SPRAWOZDANIA**SPRAWOZDANIE Z I OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
PT. „PERSPEKTYWY ROZWOJU BEZPIECZEŃSTWA I OBRONNOŚCI RP”****REPORT FROM THE ALL-POLAND SCIENTIFIC CONFERENCE
ON „PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF SAFETY AND PROTECTION OF POLAND,,**

Rozprawy Społeczne, nr 2 (IX), 2015

Dorota Karwacka, Agnieszka Smarzewska, Ewelina Melaniuk
Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej PodlaskiejKarwacka D., Smarzewska A., Melaniuk E. (2015), Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „*Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP*”. Rozprawy Społeczne, 2 (IX), s. 81-86.

W dniu 18 września 2014 r. w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt.: „Perspektywy rozwoju bezpieczeństwa i obronności RP”. Partnerami konferencji były uczelnie wyższe: Akademia Obrony Narodowej w Warszawie oraz Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach.

Uczestnicy konferencji zostali powitani przez Panią Prorektor ds. studenckich dr inż. Agnieszkę Smarzewską oraz Kanclerza Uczelni mgra Adama Chodzińskiego. Głos zabrali również przedstawiciele uczelni partnerskich: dr hab. Mariusz Kubiak z Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach oraz płk dr hab. Jan Posobiec z Akademii Obrony Narodowej w Warszawie.

W trakcie konferencji zrealizowano 3 sesje tematyczne:

I. Uwarunkowania i zagrożenia bezpieczeństwa narodowego RP.

II. Współczesne wyzwania obronności państwa.

III. Zarządzanie kryzysowe w systemie bezpieczeństwa narodowego RP.

Sesji I nt.: „Uwarunkowań i zagrożeń bezpieczeństwa narodowego RP” przewodniczył dr hab. M. Kubiak z UPH w Siedlcach, który temat konferencji i aktualność poruszanych zagadnień odniósł do obecnej sytuacji kryzysowej na Ukrainie. Zauważył, że białska uczelnia znajduje się w bliskim sąsiedztwie granicy wschodniej, będącej jednocześnie wschodnią granicą Unii Europejskiej, co stwarza podstawy do poruszania tak istotnych kwestii, jakimi są zagrożenia bezpieczeństwa narodowego. Trzy

partnerskie uczelnie: Akademię Obrony Narodowej w Warszawie, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach oraz PSW w Białej Podlaskiej – organizatorów konferencji porównał zaś do tworzonej „szpicy” NATO tj. do wschodniej flanki paktu, tworzącej siły wczesnego reagowania na ewentualne zagrożenia (realizowanej zgodnie z uzgodnieniami szczytu w Walii i zakładającej wzmocnienie obecności wojskowej na wschodzie). Zauważył także, że trzy ośrodki naukowe, oprócz kształcenia na kierunkach bezpieczeństwo narodowe zgłębiają kwestie obronności w ciekawych czasach, w jakich przyszło nam żyć.

Sesję otworzył swoim wystąpieniem nt. „Myślenie strategiczne w procesie kształtowania bezpieczeństwa narodowego” dr hab. S. Jarmoszko (UPH w Siedlcach), który stwierdził, że myślenie strategiczne nie jest spektakularne, ani też nie jest cechą wrodzoną; jest to zjawisko nabyte w wyniku pozyskiwania kompetencji w trakcie życiowej praktyki. Myślenie strategiczne musi być racjonalne, z uwagi na efekt tj. podejmowanie przemyślanych i zaplanowanych działań, stwarzających warunki do osiągnięcia sukcesów w bliskiej i dalszej perspektywie. Jednak nie oznacza to, że nie może zawierać myślenia intuicyjnego, często pozwalającego na rozpoznanie intencji przeciwnika, przewidywania rozwoju sytuacji i planowania odpowiednich działań. W wyniku tych dywagacji została zaprezentowana autorska definicja myślenia strategicznego przedstawiona jako: „...twórcze ujęcie aktualnych parametrów rzeczywistości na rzecz kreowania pożądanej wizji (projekcji stanów przyszłych) i jej materializacji, czyli efektywnego projektowania i osiągania długofalowo zamierzonych celów, niełatwo osiągalnych lecz znaczących dla jego podmiotu”. Definicja ta może mieć zastosowanie w praktycznym kształto-

Adres do korespondencji: Dorota Karwacka, Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, ul. Sidorowska 95/97, 21-500 Biała Podlaska, e-mail: d.karwacka@pswbp.pl

waniu bezpieczeństwa narodowego z uwagi na zawarte w niej elementy sprzyjające rozpoznawaniu i ocenie zagrożeń bezpieczeństwa narodowego tj. pozyskiwanie informacji, właściwa ocena sytuacji oraz realizacja planów pozwalających na skuteczne zwalczanie zagrożeń i eliminację ich skutków.

Kolejnym prelegentem był dr hab. R. Borkowski przedstawiciel Krakowskiej Akademii im. A. F. Modrzewskiego, który w wystąpieniu pt. „Teoremat radykalizacji w prewencji antyterrorystycznej”, na wstępie ogłosił, że „zagrożenie terroryzmem nie jest zagrożeniem poważnym dla państwa i gospodarki, jest ważne dla psychologii społeczeństwa. Strach jest podsycany przez masmedia, dla których każdy zamach i każda tragedia jest dobrze sprzedawalnym produktem, w ten sposób nakręca się spirala hysterii, tchórzostwa i paniki”, a przecież nie każda forma przemocy jest terroryzmem. Uczestnikom konferencji została zwrócona uwaga na różnice w interpretacji pojęć terroryzmu, a także na dotychczasowe koncepcje w naukach społecznych. Autor w swoim wystąpieniu zwracał pioniersko uwagę na odmienne (od przesłanek związanych z różnicami wyznaniowymi) związki przyczyn terroryzmu ze skrajnościami występującymi w polityce. Skupiał się na pojęciu radykalizacji jako pojęciu mogącym prowadzić do aktów terrorystycznych, argumentując za P. Neumannem, że radykalizacja to proces stawiania się politycznym ekstremistą. W konsekwencji została przedstawiona koncepcja autorska sekwencji radykalizacji, która obejmuje radykalizację opinii przejawiającą się w postaci nonkonformizmu, opozycji, czy sprzeciwu, radykalizację postaw efektem której może być kontestacja, protest i bunt, oraz radykalizacja działania (eskalacja) wynikiem czego są manifestacje, demonstracje, rebelia, walki, terroryzm i zamachy. Prelegent zauważył jednak, że nie istnieje syndrom ani algorytm radykalizacji, jest to tylko forma koncepcyjna (hipoteza radykalizacji) i można co najwyżej użyć określenia „teoremat radykalizacji”, rozumiejąc go jako tezę, którą dopiero należy potwierdzić w wyniku rozwoju prac teoretycznych i dalszych badań empirycznych. Podjęcie jednak tego rodzaju dyskusji autor uważa za istotne z punktu widzenia rozpoznania fazy, w której człowiek staje się terrorystą, by uzyskane wyniki były przesłanką praktyczną dla służb zwalczających terroryzm, co jest istotne z punktu widzenia zapobiegania zagrożeniom bezpieczeństwa narodowego. Jednocześnie za jedną z konsekwencji wystąpienia należy uznać przestrożę, by nie ulegać pochopnie schematom myślenia, w prewencji zwalczania zagrożeń istotna jest walka z przejawami, motywami działań, dotarcie do źródeł przyczyn, wśród których w przypadku terroryzmu oprócz aspektów politycznych można także wymieniać kolejne: biedę czy wykluczenie społeczne, które wsparte ideologią czy religią mogą być znaczącymi motywatorami w podejmowaniu działań terrorystycznych.

Trzecie wystąpienie panelowe wygłoszone przez dra hab. J. Bertrandta (PSW), traktujące o bioter-

roryzmie i terroryzmie żywieniowym jako zagrożeniach wywoływanych za pomocą czynników biologicznych, chemicznych, radioaktywnych (pochodzących głównie z wykorzystywanych do tego celów środków ochrony roślin), gdzie transmitterem niebezpieczeństwa może być żywność. Prelegent zaznaczył, że zagrożenia te mogą dotyczyć całego łańcucha pokarmowego człowieka, od produkcji rolnej po stoły w restauracjach, ze szczególnym uwzględnieniem imprez masowych, które mogą być najłatwiejszym celem terrorystów. Skutkami takich ataków mogą być groźne dla ludzi, zwierząt i roślin zachorowania i zgony, w konsekwencji także skutki ekonomiczne w sektorze rolno-spożywczym (upadki zakładów produkcyjnych). Żywność jako narzędzie terroryzmu może być wykorzystywana chętnie z uwagi na pożądane działania, takie jak: szeroki zasięg oddziaływania, wywołanie paniki, stanu lęku i zastraszenia, przy jednoczesnym odczuciu tzw. „mniejszego zła” w porównaniu z bezpośrednimi, krwawymi zamachami na ludzi. Ataki tego typu są łatwiejsze do przeprowadzenia, charakteryzują się niską kosztownością i są bezpieczne dla samych zamachowców, których trudno jest zidentyfikować. Zatem należy uznać, że istotnymi zagrożeniami dla środowiska bezpieczeństwa są także zagrożenia związane z bioteroryzmem i terroryzmem żywieniowym, tj. zagrożenia o charakterze asymetrycznym, wśród których można wymienić także terroryzm międzynarodowy, w tym cyberterroryzm i terroryzm z użyciem broni masowego rażenia, proliferację broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, zorganizowaną przestępczość międzynarodową, opierającą swoją działalność na przemyśle broni i handlu narkotykami i ludźmi oraz na nielegalnych operacjach finansowych. Oznacza to potrzebę szerszego podejścia do pojmowania bezpieczeństwa i oparcia go nie tylko na zdolnościach wojskowych i wysiłkach politycznych, ale również uwzględnienia w jego ramach takich zagrożeń¹ jak np. GMO (żywność modyfikowana genetycznie). Szczęólnego znaczenia nabiera więc bezpieczeństwo i ochrona żywności w trakcie całego procesu jej wytwarzania.

Ciekawym wystąpieniem związanym z oceną źródeł zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo RP był wygłoszony referat dra hab. inż. W. Kawki (AON) dotyczący nieuprawnionego użytkowania materiałów wybuchowych. W ramach usystematyzowania zagadnienia określone zostały w wstępie podmioty uprawnione, w podziale na użytkowników militarnych tj. Siły Zbrojne i użytkowników paramilitarnych (np. Policja, Straż Pożarna), którzy to przedstawiciele systemu bezpieczeństwa państwa, mogą wykorzystywać materiały wybuchowe np. w celach szkoleniowych, w ramach reagowania kryzysowego, niszczenia innych ładunków wybuchowych, czy np. do gaszenia pożarów. Wśród użytkowników niemilitarnych wymieniono m.in.:

¹ Strategia Obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Strategia sektorowa do Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009, s. 4.

górnictwo (urabianie górotworu, tworzenie programowanych zawałów górotworu, prace skalne itp.), prace inżynierskie (wyburzanie obiektów i konstrukcji, drażnienie kanałów, wykonywanie zapór, zagęszczanie gruntów, karczowanie drzew itp.), hutnictwo (przebijanie otworów spustowych w piecach metalurgicznych, przecinanie dużych powierzchni o znacznej grubości itd.), wysokoenergetycznej obróbce metali i różnorodnych tworzyw (umacnianie, platerowanie, tłoczenie, odkształcanie, prasowanie proszków, odprężanie szwów spawalniczych itp.), podczas otrzymywania materiałów tzw. super-twardych (korund, karborund, diament, borazon itp.), w kosmonautyce i automatyce przemysłowej. I o ile nie ma nic złego w wykorzystywaniu materiałów niebezpiecznych, jeśli ułatwiają one pracę, służą nauce, człowiekowi i rozwojowi, to już w przypadku nieuprawnionego z nich korzystania mogą być źródłem poważnych zagrożeń bezpieczeństwa państwa, zwłaszcza jeśli służą działaniom grup przestępczych czy samozwańczym piromaniakom. Istotą wystąpienia była identyfikacja źródeł pozyskiwania materiałów wybuchowych przez podmioty nieuprawnione, wśród których wymienić można kradzieże od podmiotów uprawnionych, nielegalne zakupy, przemyt międzynarodowy, czy środki produkowane domowymi sposobami przez pseudonaukowców czerpiących wiedzę z kanałów internetowych oraz materiały ze sklepów z materiałami budowlanymi. Przedstawione fakty, poparte danymi liczbowymi uprawniają do wysunięcia następujących wniosków: nieuprawnione użytkowanie materiałów wybuchowych postrzegać należy jako istotne zagrożenie ze względu na ich destrukcyjne oddziaływanie w środowisku ich zastosowania (zwłaszcza na ludzi i zwierzęta), zagrożenia te nie odnoszą się wyłącznie do terenów, na których prowadzone są aktualnie działania antyterrorystyczne, ale dotyczyć również mogą sytuacji wewnętrznych kraju np. w sytuacji porachunków grup przestępczych. Istotne zatem są z punktu widzenia bezpieczeństwa narodowego zagadnienia związane z dystrybucją, przechowywaniem i transportem materiałów wybuchowych, w celu ograniczenia do niezbędnego minimum szans na ich nielegalne pozyskiwanie przez nieuprawnionych użytkowników.

Kolejnym prelegentem w I sesji konferencji był dr A. Wawrzusiszyn (UWM w Olsztynie), który przedstawił referat nt. „Roli Straży Granicznej w kreowaniu bezpieczeństwa wewnętrznego państwa”. Bezpieczeństwo wewnętrzne w dużym uproszczeniu rozumieć należy jako stan stabilności państwa, stan braku zagrożeń mogących wystąpić we wszystkich dziedzinach sektorowych funkcjonowania państwa (oddzielnie bądź równocześnie). Zadaniem państwa, wynikającym z aktów normatywnych (Konstytucja², Strategia^{3,4} etc.), jest zapewnienie korzystnych

i bezpiecznych warunków do realizacji interesów narodowych poprzez eliminację zewnętrznych i wewnętrznych zagrożeń. Gwarantem tak rozumianego bezpieczeństwa jest System Obrony Polski, składający się z podsystemu kierowania, podsystemu militarnego i podsystemu pozamilitarnego⁵. W ramach systemu pozamilitarnego, wśród formacji policyjnych oprócz Policji, Żandarmerii Wojskowej, Służby Więziennej, Inspekcji Transportu Drogowego znajduje się także Straż Graniczna utworzona do ochrony granicy państwowej na lądzie i na morzu oraz kontroli ruchu granicznego. Do jej zadań określonych ustawowo⁶ należą m.in.: wydawanie zezwoleń do przekraczania granicy państwowej, w tym wiz, rozpoznawanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie sprawców nielegalnych przekraczania granic, przestępstw skarbowych, przestępstw w przewożeniu towarów, przestępstw wynikających z ustawy o cudzoziemcach, o ochronie dóbr kultury, a także przestępstw popełnianych przez funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej. Dalej należy wymienić ochronę szlaków komunikacyjnych o szczególnym znaczeniu, czynności służące rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu terroryzmowi, zapobieganiu przewożeniu odpadów szkodliwych, substancji chemicznych, promieniotwórczych, środków odurzających, broni, prowadzenie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców itd. Autor wskazuje także na szczególną rolę i konieczność współpracy pomiędzy poszczególnymi służbami systemu bezpieczeństwa w celu zapobiegania i zwalczania zagrożeń bezpieczeństwa, co jest zasadne z uwagi na fakt, że system bezpieczeństwa narodowego funkcjonuje w państwie i nie jest samodzielną i wyizolowaną strukturą. Realizowane zadania dotyczące utrzymania bezpieczeństwa sprecyzowane są w kompetencjach wszystkich organów państwowych oraz podmiotów gospodarczych pełniących znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa. Bez aktywności we wszystkich obszarach nie byłoby możliwe przeciwstawienie się wielu zagrożeniom⁷.

Interesujące efekty pracy badawczej autorstwa dr inż. A. Smarzewskiej i mgr inż. E. Melaniuk nt.: „Efektywności planów studiów i programów kształcenia na kierunku bezpieczeństwo narodowe”, zaprezentowano w części końcowej panelu sesji I. Celem prowadzonych badań na grupie 232 studentów studiów stacjonarnych kierunku bezpieczeństwo narodowe było poznanie rzeczywistego nakładu pracy studenta w zakresie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (w cyklu kształcenia). Analiza, w której posłużono się autorskim wskaźnikiem o charakterze uniwersalnym szacowania nakładu pracy (WONP) umożliwiła ocenę przyporządkowania liczby punktów ECTS do przedmiotów w planie studiów i programie kształcenia oraz wskazała

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483.

³ Strategia bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej z roku 2007.

⁴ Strategia obronności Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2009.

⁵ Paździor M., Szmulik B. [red. nauk.], *Instytucje bezpieczeństwa narodowe*, C.H. Beck, Warszawa 2012, s. 93.

⁶ Ustawa o Straży Granicznej z dnia 12 października 1990 r., Dz. U. z 2011 r., Nr 116, poz. 675.

⁷ Kitler W., *Bezpieczeństwo narodowe. Podstawowe kategorie*, s. 87.

konieczność wprowadzania korekt wartości punktów ECTS (z uwagi na niedoszacowania i przeszacowania). Stwierdzono, że plan studiów powinien być monitorowany i podlegać cyklicznej kontroli, z uwagi na zmieniające się wartości jednostek nakładu pracy (JNP) będące wynikiem subiektywnej oceny nakładu pracy studenta, jak i tego samego nakładu pracy w opinii prowadzącego przedmiot. Przeprowadzone badania mają istotne znaczenie z punktu widzenia oceny i prewencji zagrożeń wynikających z realizacji programu kształcenia. Ma to istotne znaczenie, po pierwsze dla studenta, który kończąc wybrany kierunek studiów powinien być przygotowany w ramach zakładanych efektów kształcenia, po drugie dla rynku pracy, który weryfikuje uzyskane kompetencje zawodowe i przygotowanie do wykonywania zawodu, po trzecie w przypadku uczelni realizującej dany kierunek studiów, zwłaszcza w momencie kontroli organów nadzorujących. Niespełnienie powyższych warunków budzi poważne obawy i z pewnością ma znamiona ryzyka. Dlatego też w przyszłości warto rozważyć prowadzenie wspólnych badań pomiędzy uczelniami prowadzącymi takie same kierunki studiów, w celu wypracowania kryteriów, wpływających na poprawę jakości kształcenia na poziomie studiów wyższych.

Ostatnim w sesji tematycznej referendarzem był mgr M. Tołwiński (doktorant UPH), który w wystąpieniu pt.: „Czy to już ekstremizm? Fundamentalizm religijny a bezpieczeństwo społeczne RP?” poszukiwał odpowiedzi na tak postawione pytanie w odniesieniu do powstałej w Polsce formalnej „Deklaracji wiary lekarzy i studentów medycyny”⁸. Argumentując zapisami konstytucji RP o wolności sumienia i wyznania oraz definicjami ekstremizmu i fundamentalizmu starał się przekonać słuchaczy o zagrożeniach społecznych, będących jednym z filarów bezpieczeństwa narodowego, płynących z fundamentalizmu katolickiego przejawiającymi się w stawianych pytaniach natury moralnej np.: Czy uznanie prymatu prawa bożego nad prawem stanowionym (państwowym) nie wpłynie na stosunki między ludźmi?, Czy uznanie, że zarówno śmierć, jak i początek życia pochodzą od Boga, nie wpłynie negatywnie na procedury lecznicze? Czym jest wymaganie poszanowania własnych poglądów wraz z nienarzucaniem ich innym? Czy odmowa udzielenia pomocy lekarskiej ze względu na posiadane przekonania nie jest już narzuceniem choremu własnych poglądów i to w sposób bardzo brutalny?, Co by się stało, jeśli wszyscy lekarze byłiby sygnatariuszami deklaracji wiary? Adwersarzem w dyskusji był dr hab. R. Borkowski, który stwierdził, że faktycznie zgadza się w kwestii niespójności przy-

toczonych dokumentów normatywnych, jednak uznał, że konstytucji zmieniać nie warto. Dodał także, że nie istnieje fundamentalizm katolicki, a w rozpatrywanym przykładzie należy raczej odnosić się do integralizmu katolickiego⁹.

Podsumowując część pierwszą konferencji nt. uwarunkowań i zagrożeń bezpieczeństwa narodowego RP, można posłużyć się definicją R. Zięby, który bezpieczeństwo rozumie w znaczeniu ogólnospołecznym, jako „...zabezpieczenie potrzeb: istnienia, przetrwania, pewności, stabilności, tożsamości (identyczności), niezależności, ochrony poziomu i jakości życia. Bezpieczeństwo, będąc naczelną potrzebą człowieka i grup społecznych, jest zarazem podstawową potrzebą państw i systemów międzynarodowych: jego brak wywołuje niepokój i poczucie zagrożenia”¹⁰. Wszystkie poruszane tematy dotyczące: myślenia strategicznego, prewencji antyterrorystycznej, terroryzmu żywieniowego, nieuprawnionego korzystania z materiałów wybuchowych, roli Straży Granicznej i efektywności planów studiów wpisują się w charakter społeczny zagrożeń i jednocześnie mają istotne znaczenie dla bezpieczeństwa państwa. Podejmowanie tego typu tematów podczas spotkań naukowych, ich analiza i dociekanie naukowe ma ogromne znaczenie z punktu widzenia zapobiegania zagrożeniom i podejmowania działań wyprzedzających.

Sesji II nt.: „Współczesnych wyzwań obronności państwa” przewodniczył płk dr hab. J. Posobiec z Akademii Obrony Narodowej. Po słowie wprowadzającym wygłosił referat pt.: „Paradygmaty działań organizacji wojskowej w kształtowaniu obronności RP”. Omówił kwestie warunkujące organizację wojskową, wskazując jej determinanty. Szczególną uwagę skierował na narodowy system kierowania i dowodzenia SZ RP oraz akty prawne regulujące obronność kraju. Autor poruszył problematykę istoty dokumentów planistycznych i koncepcyjnych z zaznaczeniem, iż w przypadku dokumentów koncepcyjnych należy uwzględnić Strategię Bezpieczeństwa Narodowego, natomiast w przypadku dokumentów planistycznych – planowanie strategiczno-operacyjne oraz programowanie i budżetowanie obronne. Na koniec została omówiona aktualna sytuacja geopolityczna w Europie i na świecie, gospodarczo-ekonomiczna sytuacja Polski oraz zmiany w teorii i praktyce sztuki wojennej. Podsumowując wystąpienie prelegent zwrócił szczególną uwagę na działanie zespołów zhierarchizowanych i wojskowych w środowisku społecznym.

Drugi głoszący w sesji dr hab. inż. A. Juncewicz (PSW) wprowadził uczestników konferencji w tematykę „Neurodydaktyki w dydaktyce szkoły

⁸ Deklaracja wiary funkcjonuje od 14.03.2014 r. Jej inicjatorką jest dr Wanda Półtawska, przyjaciółka Papieża Jana Pawła II. Deklaracja złożona została na Jasnej Górze w postaci dwóch tablic, na których zapisano, że ludzkie ciało i życie, będące darem Boga, są święte i nietykalne od poczęcia do naturalnej śmierci. Podpisali ją lekarze i studenci medycyny (3608 osób na dzień 16.09.2014 r.) zobowiązując się do wierności Bogu i chrześcijańskiemu sumieniu, <http://wiadomosci.wp.pl/kat,9251,title,Lista-lekarzy-i-studentow-medycyny-ktorzy-podpisali-sie-poddeklaracja-wiary,wid,16640933,wiadomosc.html?icaid=11394e>, [dostęp: 07.10.2014 r.]

⁹ Integralizm oznacza postawę przeciwną osłabianiu tzw. tradycji katolickiej (depositum fidei) oraz dostosowywaniu prawd wiary i sposobu ich nauczania do okoliczności wynikłych z laicyzacji świata współczesnego dokonanej w wyniku przyjęcia zasady rozdziału państwa od Kościoła. Termin oznacza też działania i poglądy tych środowisk katolickich, które bronią postaw tradycjonalistycznych, <http://sjp.pl/integralizm>, [dostęp: 07.10.2014 r.]

¹⁰ Zięba R., *Pojęcie i istota bezpieczeństwa państwa w stosunkach międzynarodowych*, Sprawy Międzynarodowe, nr 10, z 1989, s. 50.

wyższej” omawiając pojęcie neurodydaktyka i poszukując odpowiedzi na pytanie: Jaki jest efektywny sposób nauki? W dalszej kolejności prelegent przedstawił etapy naturalnego procesu kształcenia oraz rolę nauczyciela akademickiego w procesie nauczania. Podsumowując wystąpienie autor zwrócił uwagę na efektywność procesu nauczania i uczenia się dla studenta: „...student powinien zapamiętywać jak najwięcej podczas zajęć, a poprzez wzbudzoną ciekawość i motywację powinien mieć ochotę, aby uczyć się po zajęciach”. Rozważania zakończono stwierdzeniem, że „Neurodydaktyka jest kierunkiem przyszłościowym, w związku z czym powinna leżeć u podstaw edukacji”.

Wystąpienie dotyczące „Edukacji obronnej młodzieży w kontekście kształtowania bezpieczeństwa narodowego Polski” wygłosił płk dr hab. T. Kośmider (AON). Autor zwrócił uwagę na fakt, że koncepcja doskonalenia podsystemu edukacji dla bezpieczeństwa musi być ukierunkowana na zmianę układu strukturalnego, organizacyjnego i programowego. W związku z tym, niezbędnym staje się przyjęcie rządowego programu edukacji dla bezpieczeństwa, utworzenie jednego ośrodka koordynującego zakres, współdziałanie oraz opracowanie ogólnych celów edukacji dla bezpieczeństwa, na koniec diagnozowanie stanu edukacji oraz zasad funkcjonowania systemu. Prelegent zaznaczył, że: „...budowaniu obywatelskiego zaplecza obronności państwa towarzyszyć musi zwiększenie efektywności działania administracji publicznej w sprawach bezpieczeństwa poprzez systematyczne, ustawiczne podnoszenie poziomu kwalifikacji celem osiągnięcia i utrzymania wysokiego poziomu gotowości oraz zdolności służb, straży i administracji do sprawnego reagowania na pojawiające się zagrożenia”.

Ppłk dr Z. Leśniewski (AON) w prelekcji nt.: „Przygotowania i prowadzenia ćwiczeń w Siłach Zbrojnych RP” omówił elementy i organizację systemu szkolenia SZ RP. Zwrócił uwagę na rozbudowaną strukturę szkolenia w 36-miesięcznym cyklu przygotowania i realizacji zadań, a także na złożoność form szkolenia dowództw i wojsk. W dalszej części wystąpienia prelegent zestawił dwa algorytmy czynności i zadań: algorytm czynności kierownika ćwiczenia oraz algorytm czynności zespołu autorskiego w procesie przygotowania ćwiczenia. W części końcowej został zobrazowany przebieg ćwiczenia jednodniowego pod nazwą Pierścień 13, realizowanego w Klubie AON, WZiD 281300-1510 ze zwróceniem szczególnej uwagi na zaplanowane cele sprawdzające i doskonalące umiejętności w zakresie dowodzenia.

Następną osobą referującą w sesji był ppłk dr P. Paździorek (AON), który wystąpienie pt.: „Wyzwania i tendencje w rozwoju zdolności militarnych Unii Europejskiej” rozpoczął od omówienia zakresu reform w strukturach obronnych i wojskowych państw europejskich. Następnie szczegółowo zaprezentował każdy z sześciu głównych problemów wymagających rozwiązania w zakresie rozwoju militarnego UE: zmiany struktury wydatków, nadmiaru zdolności

militarnych, braków w obszarach, w których transformacja wojskowa jest szczególnie ważna, wysoko podzielonego europejskiego rynku sprzętu i wyposażenia obronnego, niewystarczających środków przeznaczonych na badania i rozwój, ograniczonej koordynacji, współpracy i integracji w obszarze od badań, zakupów, logistyki do planowania sił, kwestii obrony. W drugiej części prelekcji zostały omówione wspólne cele oraz strategiczne interesy Wspólnoty z uwzględnieniem przewidywanych zadań dla sił zbrojnych państw Unii Europejskiej.

Z kolei prelegent dr P. Żarkowski, reprezentujący UPH w Siedlcach, wprowadził uczestników konferencji w tematykę „Międzynarodowych ograniczeń w prowadzeniu konfliktów zbrojnych” z ukierunkowaniem na wykładnię międzynarodowego prawa humanitarne. Autor poruszył zagadnienia z zakresu metod i środków prowadzenia wojny oraz podstawowych zasad walki. W wystąpieniu zwrócono uwagę na zasady w ramach konieczności wojskowej. Prelekcja była bogata pod względem dokumentacji fotograficznej, oddającej realia poruszanej problematyki.

Mjr dr J. Lasota z AON w Warszawie podjął próbę odpowiedzi na pytanie „Asymetria – wyzwanie XXI wieku?”. Prelegent na wstępie dokonał analizy ilościowej konfliktów zbrojnych na świecie w latach 2002–2011, co pozwoliło na wyróżnienie czynników, mających wpływ na asymetrię w kontekście militarnym. Wskazane czynniki mające wpływ na asymetrię konfliktów zbrojnych zdaniem autora to „...zespół w miarę stałych elementów, których aspekt pozytywny lub negatywny w sposób istotny wpływa na organizację i metody osiągnięcia celu”. Należy zaznaczyć, iż wnioski z analizy czynników pozwalają ocenić uwarunkowania osiągnięcia celu, relacji pomiędzy nimi oraz dokonać wyboru odpowiedniego sposobu działania. Na tle omawianych konfliktów prelegent zwrócił uwagę na bogate doświadczenia Polski związane z prowadzonymi walkami o różnym charakterze.

Tematykę „Wpływu surowców strategicznych na rozwój bezpieczeństwa i obronności RP” poruszyła dr K. Wąsowska z UPH w Siedlcach. Autorka omówiła strukturę problemu badawczego: „...czy możliwe jest wykrycie i ustalenie prawidłowości wynikających z wpływu kryzysów paliwowych na bezpieczeństwo energetyczne Polski oraz oszacowanie skali skutków społecznych, gospodarczych i militarnych wynikających z możliwych ograniczeń pozyskiwania surowców energetycznych?”, wskazując na kryzys energetyczny oraz gospodarkę światową. Zdaniem prelegentki Polska, jak i inne państwa UE zmuszone są do podjęcia decyzji o pozyskiwaniu ropy z innych alternatywnych źródeł oraz konieczne jest tworzenie dużych nienaruszalnych zapasów na 120 dni. Niezmiennie istotne jest także ustawiczne poszukiwanie alternatywnych surowców energetycznych. Przy analizie poruszanej problematyki autorka zwróciła uwagę na znaczące koszty utrzymania zapasów surowców.

Ostatnimi prelegentami w sesji II byli: mgr M. Sroka z PSW w Białej Podlaskiej oraz dr P. Szmikowski z UPH w Siedlcach prezentujący wspólny referat nt.: „Roli Sił Powietrznych w budowaniu potencjału obronnego RP”. Dr P. Szmikowski zaprezentował uczestnikom konferencji historyczny rys polskiego lotnictwa wojskowego oraz wyzwania stojące obecnie przed Siłami Powietrznymi RP. Z kolei mgr M. Sroka rozwinął problematykę bezpieczeństwa zdrowotnego w Polskich Siłach Powietrznych w zakresie stanu zdrowia pilotów warunkującego ich sprawność bojową. Prelegent omówił wyniki badań poziomu aktywności fizycznej podchorążych studiujących na kierunku pilot oraz pilot-instruktor 41. Bazy Lotnictwa Szkolnego w Dęblinie oraz 42. Bazy Lotnictwa Szkolnego w Radomiu w obszarze pracy zawodowej oraz pracy wykonywanej w domu.

Przewodniczący sesji III pt.: „Zarządzanie kryzysowe w systemie bezpieczeństwa narodowego RP” dr hab. inż. A. Junczewicz wprowadził uczestników konferencji w zagadnienia z zakresu zarządzania kryzysowego, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony ludności jako jego kluczowego aspektu.

Jako pierwsza wystąpiła dr B. Stefaniuk (PSW w Białej Podlaskiej) z referatem nt. „Bezpieczeństwo a zarządzanie kryzysowe”. Autorka rozpoczęła prelekcję od prezentacji autorskiej definicji bezpieczeństwa jako podstawowej funkcji w zarządzaniu kryzysowym. Następnie omówiła Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy (KSRG) wraz z jego podsystemami. Prelegentka zwróciła uwagę na szereg barier pojawiających się w zarządzaniu kryzysowym, m.in. bariery związane z brakiem skutecznej komunikacji na miejscu zdarzenia, czy niedostatecznej wydolności podmiotów ratowniczych. Poprawie efektywności KSRG służyłyby działania doskonalące w grupie podmiotów współpracujących w ramach systemu w zakresie aktualizacji procedur, szkolenia pracowników, kompatybilności sprzętu czy skrócenia czasu dojazdu na miejsce zdarzenia.

Kolejną osobą referującą była mgr A. Słota-Bosiewicz, reprezentująca firmę Orange Polska S.A. z referatem nt. „Cyberprzestrzeń – zagrożenia i wyzwania”. Autorka podjęła próbę zdefiniowania cyfryzacji życia, zarówno w odniesieniu do obszaru cywilnego, jak i militarnego. Zdaniem prelegentki cyberprzestrzeń należy traktować jako wymiar fizycznej rzeczywistości, który może potęgować negatywne zachowania o charakterze stałym (so-

cjotechniczne, techniczne oraz uzależnienia od infrastruktury elektronicznej). Źródłem zagrożeń staje się rozpowszechnianie technologii, mała świadomość użytkowników, redukcja wydatków, upraszczanie interfejsów użytkownika oraz nieprawidłowe zarządzanie zmianą. Autorka zwróciła uwagę, że w ramach materializacji zagrożeń nie należy się koncentrować tylko na aspekcie militarnym.

Z kolei prelegentka mgr S. Tur z PSW w Białej Podlaskiej, prezentująca wyniki badań przeprowadzonych wśród funkcjonariuszy Policji, w wystąpieniu nt. „Policja w systemie zarządzania kryzysowego” zwróciła uwagę na kluczową rolę trzech pierwszych osób w sytuacji kryzysowej. Do tej grupy zaliczono osobę pierwszego kontaktu, która dokonuje oceny sytuacji, drugą osobą jest przyjmujący informację i przekazujący ją przełożonemu, trzecią zaś osoba przełożona, np. komendant, która wyciąga wnioski i podejmuje ostateczne decyzje. Podkreślona została istotna rola algorytmów, które zdaniem prelegentki usprawniają pracę w sytuacji zagrożeń wśród funkcjonariuszy Policji oraz podnoszą efektywność współpracy z innymi służbami.

W ostatnim wystąpieniu w sesji pt. „System Zarządzania Kryzysowego w samorządach lokalnych w świetle badań terenowych” mgr A. Grzywacz z Urzędu Miasta Siedlce zwrócił uwagę na przydatność Planów Zarządzania Kryzysowego. Wyniki przeprowadzonych analiz w oparciu o badanie opinii pracowników ds. zarządzania kryzysowego pozwoliły autorowi na dokonanie oceny funkcjonowania Systemów Zarządzania Kryzysowego (SZK) w zakresie zapobiegania zagrożeniom. Zdaniem prelegenta istotnym elementem SZK jest zabezpieczenie materiałow – techniczne oraz finansowanie zadań SZK.

Po prezentacji zaplanowanych wystąpień Przewodniczący sesji zaprosił uczestników Konferencji do dyskusji, w której głos zabrali przedstawiciele wielu Uczelni.

Konferencja zgromadziła blisko 100 uczestników, w których znaleźli się prelegenci, przedstawiciele służb mundurowych, studenci kierunku bezpieczeństwo narodowe, młodzież z Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego z klas mundurowych oraz goście identyfikujący się z problematyką konferencji.

Efektem spotkania naukowego będą publikacje książkowe oraz artykuły w czasopismach naukowych z listy B MNiSW.